

MARIBORSKI VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gospodska ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2485
Izjava razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemar
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaši po ceniku / Oglaše
sprejema tudi oglašni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Cena 1 Din

Evropski kaos

Politika razoroževanja in ustvarjanja varnosti, na kateri naj bi slonel večni mir, je po letih večjih naporov in prizadevanj srečno pripeljala Evropo tako da leč, da je medsebojno razcepljena in skregana kakor še nikoli ni bila, niti ne tik pred svetovno vojno niti v njej. V svetovni vojni sta si stali nasproti dve veliki skupini, centralne sile in zavezniški, sedaj si pa stote nasproti neštete skupine: skoraj bi lahko rekli, da je toliko front, kolikor je velesil, ali pa še več: edina sila, ki naj bi vodila iz te zmede v jasne sporazumov in sodelovanja, ženevska institucija Društva narodov, je pa ohromljena, brez iniciative in brez eksekutivne. Visoka politika se dela izven Ženeve po kabinetih vlad, zunanjih ministrov in poslanikov. Vero v razorožitev je izgubil tudi že zadnji optimist, pred našimi očmi pa se ruši tudi tisto, kar naj bi bilo vsaj neko nadomestilo za neizvedljivo razorožitev, to je sklepanje velikih varnostnih in mirovnih pakov. Že sedaj lahko rečemo, da vzhodnega pakta v taki obliki, ki bi pomenila veliko delo, nikoli ne bo, in zelo je verjetno, da se o drugem, sredozemskem, sploh ne bo resno razpravljalo.

Poljska in Nemčija se vzhodnemu paktu ne bosta pridružili, tako vsaj stote stvari sedaj, in težko je upati, da bi se vsaj v doglednem času bistveno spremenile. Moral bi se zgoditi skoraj čudež. Francoski listi so sicer te dni poročali, da se bo Nemčija morala vdati, Poljska bo pa morala celo prosiči, da se bo naknadno smela paktu pridružiti, toda glavni urednik »Gazete Polskie«, državni poslanec in intimni prijatelj Pilsudskega ter Becka Miedzińskiego je odgovoril na zborovanju Poljakov izven domovine, da je že davno minil čas, ko so v svetu mislili, da se Poljski lahko kaj vsili; vsljevanje vzhodnega pakta pa je v tem oziroma sploh zadnji poizkus. Vsí znaki kažejo zato, da se Poljska vsak dan boj oddaljuje od Francije in bo zanje kmalu docela izgubljena, ako že ni. Odklonilno stališče Nemčije in Poljske je pa merodajno tudi za Anglijo. V Parizu pravijo sicer, da bodo sklenili pakt tudi brez Nemčije in Poljske, toda pri tem se že zavedajo, da tudi brez blagoslova Anglie, odnosno še več, v nasprotu z njenimi težnjami. Nasprotje Anglie, ki ji je tak pakt, ki bi pomenil dejansko le vojaško zvezo med Francijo in Rusijo proti Nemčiji in Poljski, ki štejeta sami 100 milijonov prebivalstva Evrope, nesimpatičen, je pa merodajno tudi za stališče Italije. Rim ne bo šel v boj za stvar, ki jo London odklanja, ker je zlasti gospodarsko preveč odvisen od njega.

Toda tudi v same Parizu se sprašujejo, kako naj Rusija pomaga Franciji v primeru vojne, ko nikjer nima skupne meje z Nemčijo? Rusi napadejo Nemce lahko samo po zraku, pravi »Action Française«, a tudi v tem primeru bi moralna leteti njihova letala preko tujih držav. Preko Poljske? Ta tega gotovo ne bi dovolila. Pakt se torej res lahko sklene tudi tako, samo vprašanje je, koliko bo dejansko vreden? Tako bi postala Francija napisled navezana le na Rusijo, malo antanto, Turčijo in Grčijo ter eventuelno še na Belgijo, ki se pa močno približuje Angliji. Na drugi strani pa si obeta sporazum tudi z Italijo, toda upanje v to je le zelo rahlo. Malo je namreč verjetno, da bi se kakorkoli dali spraviti v sklad interesi starih zavezniških Francije z interesu novih, v tem primeru Italijanov. Med težnjami male antante in težnjami Italije v Podonavju so tako o-

Revizija senžermenske pogodbe

**Starhembergova misija v Italiji - Državno upraviteljstvo, avstrijska milica in tajna policija - Povečanje vojske in novačenje
Vrnitev na Dunaj**

PARIZ, 16. avgusta. Zapadnoevropski tisk se obširno ukvarja z bivanjem avstrijskega podkancelarja kneza Starhemberga v Italiji. Listi poročajo razne podrobnosti o njegovi misiji. Najbolj zanimiva je vest, da bi Starhemberg postal avstrijski državni upravitelj, kakor je Horthy na Madžarskem. Starhemberg sam zatrjuje, da bi na ta način bili rešeni na mah obe glavni avstrijski vprašanji, to je vprašanje »Anschlussa« in restavracije. Mimo tega se je Starhemberg posvetoval z Mussolinijem in ostalimi fašističnimi funkcionarji o spremembah Heimwehra v avstrijsko fašistično milico, organizirano čisto po vzorcu italijanske. Nadalje je studiral ureditev in poslovanje fašistične tajne policije OVRE, da uporabi njene izkušnje v

Avtstriji. Prav tako se je razpravljalo tudi vprašanje tesnega sodelovanja med italijanskimi varnostnimi oblastmi in italijansko vojsko na eni ter avstrijskimi varnostnimi oblastmi in avstrijsko vojsko na drugi strani. Avstrija namerava po teh informacijah povečati svojo vojsko od sedanjih 30 tisoč na 60 tisoč mož, ki bi bili rekrutirani. Italija je na to seveda prišla, vprašanje pa je, kakšno stališče bodo zavzele v tej zadevi ostale zainteresirane države. Povečanje avstrijske vojske na 60 tisoč mož in uvedba rekrutacije, pomeni popolno spremembo senžermenske mirovne pogodbe, ki Avstriji tega ne dovoljuje. Zaradi tega se zatrjuje, da bo Starhemberg v kratkem odpotoval v Pariz in morda tudi v London, kjer bo sku-

šal dobiti dovoljenje za izvedbo teh načrtov. Vendar je malo verjetno, da bi se mu to posrečilo, ker bodo proti taki spremembi senžermenske mirovne pogodbe nedvomno nastopile z vso odločnostjo zlasti države male antante. Upravičena je namreč bojazen, da bi taka avstrijska vojska postala popolnoma instrument fašistične Italije. Knez Starhemberg je svoja pogajanja v Italiji zaključil včeraj. Iz Rima se je v letalu pripeljal v Riccione, kjer je obiskal najprej Dollfussovo vdovo, nato pa konferiral še zadnjič z Mussolinijem. Italijo je zapustil davi z letalom in se vrnil na Dunaj, kjer bo še tekom popoldneva konferiral s kancelarium dr. Schuschniggom, ki bo odpovedal v Italijo prihodnji teden.

Hindenburgova politična oporoka

POKOJNI PREDSEDNIK SE JE NAZADNJE POPOLNOMA ZAVEROVAL V ADOLFA HITLERA.

BERLIN, 16. avgusta. Sin pokojnega predsednika, polkovnik Oskar von Hindenburg, je našel očetovo politično oporoko ter jo odposlal državnemu voditelju Hitlerju. Kolikor se dozna, obsegajo prvi del oporoke zaključek maršalovih spominov, drugi del pa nekakšno poslanico nemškemu narodu. V njej opisuje pokojnik razvoj dogodkov od leta 1925. dalje, ko je postal državni predsednik, in govori tudi o pomenu vzpona narodnega socializma. Važen je stavek, v katerem poziva vojsko, da mora v sedanjih težkih ča-

sih ostati vedno instrument vrhovne državne oblasti. V berlinskih političnih krogih se v zvezl s to oporoko zatrjuje, da je Hindenburg s tem odstranil vse dvome o bodočnosti Nemčije. Iz oporoke je določno vidno Hindenburgovo stališče do narodnega socializma, kakor tudi to, da je iz prepričanja obrnil hrbet Hohenzollerncem in določil Hitlerja kot tistega moža, ki naj vodi dalje nemško usodo. Hindenburg je umrl v prepričanju, da dokonča najbolje svoje delo, ako prepusti nadaljevanje Hitlerju.

Mrzel sprejem Papena na Dunaju

NOVI POSLANIK PRISPEL SINOČI NA DUNAJ Z LETALOM. NASTOPNA AVDIENCA PRI MIKLASU.

DUNAJ, 16. avgusta. Novi nemški poslanik na Dunaju, bivši podkancelar von Papen, je v torek zvečer konferiral v Berchtesgadnu z državnim voditeljem Adolfovom Hitlerjem in se nato včeraj odpravil na svoje novo službeno mesto na Dunaj. Na Dunaj je prispel von Papen ob 17.25 z letalom, kjer je pristal na letališču v Aspernu. Na letališču so ga sprejeli in pozdravili člani nemškega poslaništva, vsem ostalim pa je bil pristop strogo prepovedan, zlasti novinarjem in fotografom. Letališče je bilo daleč naokrog

zastraženo po redarstvu. Pred avtomobilom poslanika se je vozil v mesto avtomobil detektivov, 300 korakov za njim pa napadalni avto policije. Von Papen se je z letališča odpeljal naravnost v palaco nemškega poslaništva v Metternichgasse. S strani avstrijske vlade ni novega poslanika nihče pričakoval in nihče po zdravil. Sinoč se je pa vrnil iz Solnograda na Dunaj tudi avstrijski predsednik Miklas, ki je danes opoldne sprejet von Papena v svečani nastopni avdijenci.

Komunizem med francoskim učiteljstvom

PARIZ, 16. avgusta. Prosvetno ministarstvo je uvedlo strogo preiskavo zaradi dogodkov na zadnjem učiteljskem kongresu v Nici. Kakor je znameno, so na tem kongresu nastopili mno-

gi učitelji proti sedanji ureditvi države in zahtevali proglašitev komunistične diktature. Zaradi tega bodo mnogi učitelji premeščeni, nekateri pa celo odpuščeni iz državne službe.

gromne razlike, da mora biti človek zares več ko optimist, če hoče verjeti, da se dajo uskladiti. Tudi ko bi Italija žrtvovala Madžarsko, bi ostalo še veliko nasprotij, zlasti glede Avstrije, v Rimu pa tudi vejo prav dobro, da bi Madžarska v tem primeru zajadrala z vsemi jadri v nemške politične vode in bi postala iz priateljice najbesnejša nasprotnica Italije, s čemer bi prišla italijanska varovanja Avstrija naenkrat med dva ognja.

Če zato pregledamo sedanji položaj v Evropi, moremo ugotoviti, da obstajajo sledeče fronte: Francija z Rusijo in osta-

limi zavezniški, Nemčija s Poljsko, Italija z Avstrijo in Madžarsko ter Anglija kot opozovalka evropskih zadev in kot sila, ki misli, da je v njenem interesu ostati brez obveznosti, vendar pa izigravati skupine proti skupinam. To pomeni, da imamo že v tem širi fronte, ki jih je v izrednih okolnostih morda lahko reducirati na tri, nikakor pa ne na dve. Vendar pa ima tudi ta razcepljenost neko dobro stran: varuje nas pred neposredno vojno nevarnostjo, kajti za vojno sta nujno potreben le dve fronti. Vojna, v kateri bi si stale istočasno nasproti širi

Oboroževanje Amerike

WASHINGTON, 16. avgusta. Ministrstvo vojne mornarice je podpisalo pogodbe za gradnjo štirinajstih najmodernejših križark po 10.000 ton in več torpednih rušilcev. Vse te bojne ladje se bodo pričele graditi v najkrajšem času in bodo pomenile veliko novo oborožitev Združenih držav. Gradnja ostalih nameščanih bojnih enot bo tudi v kratkem razpisana.

Španija mobilizira

PARIZ, 16. avgusta. Po poročilih iz Madrida je vojni minister Hidalgo odredil splošno mobilizacijo španske vojske. Uradno zatrjujejo, da je mobilizacija samo poizkusna, dočim se na drugi strani dozna, da je vlada odredila te ukrepe zaradi tega, ker se boji novih notranjih težkoč, zlasti pa nove generalne stavke.

LITVINOV OBİŞE VARŠAVO.

VARŠAVA, 16. avgusta. Listi poročajo, da bo ruski komesar za zunanje zadeve Litvinov, obiskal v kratkem razen Londona, Pariza in Rima tudi Varšavo.

GUVERNER BLACK ODSTOPIL.

WASHINGTON, 16. avgusta. Guverner Federalne rezervne banke Black je odstopil, ker se ne strinja z Rooseveltovo finančno politiko.

GÖRINGOVA NESREČA.

BERLIN, 16. avgusta. Pruski ministrski predsednik Göring je v sredo zvečer zavozil s svojim avtomobilom v obcestni kamen in bil lažje ranjen. Prav tako so bili lažje ranjeni tudi njegovi spremiščevalci. Nesreča se je zgodila na potu v Berchtesgaden, kamor je bil Göring namenjen na povabilo Hitlerja, da bi prisostvoval konferenci s Papenom.

svoražne skupine, je vsaj po naših doseđanjih pojimih nemogoča. Nikakor si namreč ne moremo predstavljati, da bi se istočasno mogli vojskovati Francozi z Nemci in Italijani, Nemci s Francozi in Italijani, Italijani pa z Nemci in Francozi. Še manj seveda, da bi se v ta kaos vmešala še Anglija. Toda kajuh temu so obzorja evropske mednarodne politike zelo temna in morda bo treba veliko časa, da se ukrade skozi oblake nekaj več svetlobe. Politika kaosa je rodiла kaos, ker drugega tudi mogla ni. - r.

Dnevne vesti

Zaključek mednarodnega šahovskega turnirja Prvo in drugo mesto sta si delila Pirc in Steiner, na tretjem je Menčikova

Veliki mednarodni šahovski turnir, katerem je šel glas skoro po vsej Evropi, je bil včeraj slovesno zaključen. Boj na šahovski deski je znova potrdil slovesa našega Maribora, saj so o poteku turnirja sproti poročali avstrijski, češkoslovaški, madžarski in številni drugi listi.

Včeraj se je odigralo še zadnje kolo in so bili rezultati naslednji: Steiner je v 23. potezi premagal dr. Drezgo, partie Spielman:Menčikova, dr. Astaloš:Stupan in Vidmar:Reijiř so se pa končale remis. V soboto popoldne se je dokončala prekinjena partija dr. Astaloš:Steiner z zmago Steinerja.

Zaključno stanje točk je naslednje: Pirc in Steiner 6 in pol. Menčikova 5, Reijiř in Spielman 4 in pol, dr. Astaloš 3, Vidmar 2 in pol, Stupan 2, Drezga 1 in pol točke.

Sinoči je bil prirejen gostom na čast slavnostni banket, katerega so se udeležili tudi župan g. dr. Lipold, podžupan g. Golouh, podpredsednik ljubljanskega šahovskega kluba g. dr. Bajec, zastopnika Mariborskega tedna gg. Loos in Gilly,

ravnatelj Ošlak ter vsi udeleženci turnirja.

Večer je otvoril predsednik Mariborskoga šahovskega kluba in podžupan g. Golouh, ki je pozdravil navzoče ter podaril pomen mednarodnega šahovskega turnirja. Nato je tajnik kluba in vodja turnirja g. prof. Sila razglasil rezultate turnirja, ki so sledеči: 1. in 2. nagrada po 2500 Din sta dobila Pirc in Steiner, 3. nagrada 1500 Din je dobila Vera Menčikova, 4. in 5. po 900 Din Reijiř in Spielman. Vsi drugi udeleženci turnirja pa so dobili za vsako točko po 100 Din. Po razglasitvi uspehov je spregovoril mestni župan g. dr. Lipold in v svojih toplih besedah izrazil veselje nad prireditvijo, ki se je vršila v Mariboru za časa Mariborskoga tedna. V imenu Ljubljanskega šahovskega kluba je pozdravil navzoče in čestital Mariborskemu šahovskemu klubu k lepemu uspehu g. dr. Bajec. Naposlед so spregovorili še gg. Pirc, Reijiř in Spielman v imenu udeležencev mednarodnega šahovskega turnirja ter se zahvalili prirediteljem za vzorno izvedbo.

Turnirska tabela

Mednarodni šahovski turnir v Mariboru od 5. do 15. avgusta 1934										
Menčikova	Steiner	Šuplan	Pirc	Reijiř	Kramer	dr. Astaloš	dr. Drezga	Stupan	Vidmar	
1. Vera Menčikova, Češkoslov.		0	1	1/2	1	*	1/2	1	1/2	1/2
2. Lajoš Steiner, Madžarska	1	1	0	1	*	1	1	1/2	1	
3. Bogomir Stupan, Maribor	0	0	0	0	*	1/2	1	0	1/2	
4. Vasja Pirc, Jugoslavija	1/2	1	1	1/2	*	1	1/2	1	1	
5. Josip Reijiř, Češkoslovaška	0	0	1	1/2	(1)	1/2	1	1	1/2	
6. Emil Kramer, Maribor	.	.	.	0	.	.	.	.	.	
7. Dr. Ljudevit Astaloš, Jugosl.	1/2	0	1/2	0	1/2	*	1/2	0	1	
8. Dr. Tihomil Drezga, Jugosl.	0	0	0	1/2	0	*	1/2	0	1/2	
9. Rudolf Spielman, Avstrija	1/2	1/2	1	0	0	*	1	1	1/2	
10. Milan Vidmar jun., Ljubljana	1/2	0	1/2	0	1/2	*	0	1/2	1/2	

Opomba: V klepaju je črtana partija iz prvega kola zaradi izstopa Kramerja.

Lavantinski vladika med izseljenici v Nemčiji. Te dni je odpotoval v Nemčijo mariborski knezoškop g. dr. Ivan Tomažič in bo tam obiskal naše izseljenice, ki so zaposleni v tamkajšnjih rudnikih. Podal pa se bo tudi na Holandsko in v Belgijo ter tam obiskal vse slovenske naselbine.

Upokojitev v železniški službi. Upokojeni so: Ludvik Joklič in Jakob Pesek, oba v kurilnici Maribor; Jakob Dolenc, Maribor, glavni kolodvor; Stefan Andrič pri progovni sekcijski Maribor; France Mavri na postaji Račce-Fram; Martin Ruedl, Andrej Majhen in Janez Geržina na postaji Maribor, gl. kolodvor; Jože Grusnik v kurilnici Maribor in Andrej Štok pri progovni sekcijski Maribor.

Nov grob. V Tomšičevem drevoredu je umrl v starosti 60 let upokojeni vlakovodja g. France Šavpav. Pokojnikovo truplo so prepeljali včeraj v Podkoren pri Kranjski gori, kjer so ga pokopali. Bodil mu ohranjen lep spomin!

Nov grob. Na Radvanjski cesti v Studenčih je umrla včeraj v starosti 45 let ga. Antonija Feuševa. Pogreb bo jutri ob 17. uri iz hiše žalosti na studenško pokopališče. Blag ji spomin, žalujočim preostalom naše iskreno sožalje!

Smrt zavedne koroške Slovenke. V Kotmari vasi na Koroškem so preteklo nedeljo pokopali posestnico Marijo Waldhauserjevo, rojeno Šašlovo. Pokojnica je vzgojila 13 otrok, od katerih pa žive samo še trije, v strogo narodnem duhu. Njena hiša je bila znana širom vse slovenske Koroške in je zaradi zavednosti tudi mnogo pretrpela. Bodil zavedni slovenski ženi ohranjen najlepši spomin, žalujočim preostalom pa naše iskreno sožalje.

Konec rudarske stavke v Trboveljskih revirih. Na prizadevanje ministra dr. Ulmanskega je bil dosežen sporazum med vodstvom TPD in delavskimi delegati ter predstavniki strokovnih in političnih organizacij. Delavstvo, ki je v Trbovljah, Zagorju in Hudi jami pricelo pred dnevi z gladovno stavko, je včeraj zlitraj zapustilo rove.

ELIX izdrživa sijalica

»Putnikovi« izlet z avtokarami, Bled 19. in 26. avgusta 135 Din. Rogaška Slatina 15. in 19. avgusta 55 Din. Maria Zell 17.-18. in od 23.-24. avgusta 210 Din. Logarska dolina 26. avgusta 110 Din. München-Oberammergau od 26. avgusta do 2. septembra (pavšalna cena) 1600 Din. Nadaljnje informacije, prijave, nabava valut pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, telefon interurban 21-22.

za »Putnikov« izlet z avtokarami v Marija Zell 17. in 18. tm. je nekoliko sedež še prostih. Oni, ki nameravajo napraviti ta krasni izlet, naj pošljajo svoje prijave še danes do 18. ure »Putniku«.

Zaključek uvodnega tečaja za učitelje kmetijskih nadaljevalnih šol. Na vinarski in sadarski šoli je bil slovesno zaključen 11dnevni uvodni tečaj za učitelje kmetijskih nadaljevalnih šol. Tečaja se je udeležilo večje število učiteljev iz vse banovine, ki bodo izkoristili pridobljeno strokovno znanje med našim kmetijskim ljudstvom. V imenu tečajnikov se je zahvalil za gostoljubnost ravnateljstvu šole Šolski nadzornik g. Pirnat. Namestnik ravnatelja g. Šiftar pa je naglasil potrebo po čim tesnejšem sodelovanju kmetijskih strokovnih šol, strokovnjakov in učiteljev, katerih naloge so združene v enem: pomagati našemu kmetu s strokovnimi in praktičnimi nasveti.

Absolventom kmetijskih šol. V soboto na praznik 8. septembra bo ob 14. uri na mariborski banovinski vinarski in sadarski šoli občni zbor Zveze absolventov kmetijskih šol. Na to zborovanje so vabjeni vsi absolventi vseh kmetijskih šol in vseh letnikov iz vse naše banovine, tako člani kakor tudi tisti, ki se niso člani, pa že žele pristopiti k svoji stanovski organizaciji, ki šteje že nad 550 članov. — Absolventi kmetijskih gospodinjskih šol pa imajo svoj sestanek v soboto 8. sept. ob 7. uri zjutraj v telovadnici v samostanu šolskih sester v Mariboru.

Sprejem pripravnikov za nadzornike proge. Ljubljanska direkcija državnih železnic bo sprejela nekaj pripravnikov za nadzornike proge. Od prosilcev, ki ne smejo biti stari preko 25 let, se zahteva razen splošnih pogojev za sprejem v državno službo še dva razreda srednje ali ujek enake šole, izučena obrt, v prvi vrsti zidarstvo in tesarska ter dovršena delovodska šola na tehnični srednji šoli. Prošnje brez dokumentov je vložiti do 25. t. m. pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani.

Kdor hoče svež in zdrav ostati, naj popije en-do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice.

Združenje Jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev, podružnica Maribor sklicuje za petek, dne 17. VIII. 1934 ob 19. uri v malo dvorani Narodnega doma izredni občni zbor s sledenjem dnevnim redom: Določitev delegatov za izredni občni zbor oblastne železnice. Vabimo vse članstvo, da se tega izrednega občnega zbora udeleži.

Predavanje o »Radionu«. Mnogo gospodinj rabi »Radione«, toda le malo jih poznata Radionova prednost. Zato se je odločila tvrdka Schicht, da bo priredila gospodinjam predavanja ter jim praktično pokazala metodo pranja perila, svile in volne z Radionom. Predavanja bodo zelo zanimiva, zabavna ter se bodo predvajala v modernem tonfilmu z veselo in počitno vsebino. Predavanja se bodo vršila v času od 16. do 31. tm. vsak dan ob 16. in 20. uri v dvorani kina »Apolo« (Ljubljanska univerza). Vsaka gospodinja dobi pri merno darilo za gospodinjstvo. Cenjene gospodinje naprošamo, da rezervirajo prostore zaradi pričakovanega obilnega obiska pavočasno pri blagajni kina »Apolo«.

Grajski kino. Od danes dalje »Kraljica ljubezni«. Krasen velefilm v nemškem jeziku z božanstveno igralko Grete Garbo v glavnih vlogah. Naš prihodnji spored »Titani neba«.

Kino Union. Od danes dalje veliki senzacionalni letalski velefilm »Med oblaki«. Film vratolomnih akrobacij v zraku, krasnih naravnih posnetkov in napetih vsebine.

III. Mariborski teden. Zaradi nestalnega vremena je preložen celoten spored, ki bi se moral izvesti v sredo, 15. m., na nedeljo, dne 19. t. m., in sicer: veslaške tekme na Dravi, mednarodne plavalne in skakalne tekme na Mariborskem otoku, velika ljudska veselica, nastop akrobatov na visoki zrcali in ogromen ognjemet na Mariborskem otoku. Vse prireditve se vršijo v povečanem obsegu.

REPERTOAR.

Sobota, 18. avgusta ob pol 21. uri v mestnem parku: »Kulturna prireditve v Črni mlaki«. Globoko znižane cene od 20 do 4 Din.

Nedelja, 19. avgusta ob 16. uri: »Kulturna prireditvi v Črni mlaki«. Globoko znižane cene od 20 do 4 Din. Zadnjekrat.

Še dve uprizoritvi komedije »Kulturna prireditve v Črni mlaki«. Zabavno komedijo »Kulturna prireditve v Črni mlaki« ponove v soboto, 18. t. m. ob pol 21. uri na otroškem igrišču v mestnem parku. **Nepreklicno zadnja uprizoritev** tega dela pa bo v nedeljo, 19. tm. ob 16. (4.) uri na istem prostoru. Ta predstava je pred vsem namenjena okoliškemu občinstvu, ki med tednom ne utegne priti v Maribor. Zelezniške in avtobusne zveze so ugodne. Zunanjiki lahko naročajo vstopnice po dopisnici, nasloviljeni na »Narodno gledališče« v Mariboru. Prodaja vstopnic pri sledi. blagajni. (Tel. 23-82).

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, gniloba v črevesu, žolčnat okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, blede barve obraza izginejo često po večkratni uporabi naravne »Franz Josefove« grenčice s tem, da jo izpijemo kozarec, preden ležemo spet. Specjalni zdravniki za bolezni v prebavilih žjavljajo, da je »Franz Josefovo« vodo toplo priporočati kot v te namene služeče domače zdravilo. »Franz Josefova« grenčica se dobija v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Letno gledališče Sokola Ruše. Ker smo morali zaradi slabega vremena igrati »Deseti brat« na prostem preložiti, obvezamo vse prijatelje našega gledališča, da se bo igrala v nedeljo, dne 19. avgusta ob 16. uri.

Kmečki praznik na Krškem polju. Včeraj je bil na Krškem polju tradicionalni kmečki praznik, ki se ga je klub slabejemu vremenu udeležilo več tisoč ljudi. Prav tako so se udeležili tudi številni narodni poslanici in senatorji ter ministerji. Pucelj in ban g. Marušič. Dopolne je bila razstava konj, ki jo je vodil predsednik konjerejskega društva za dravsko banovino, narodni poslanec g. Lovro Petovar. Nagrajenih je bilo 58 konj in je bilo razdeljenih več nagrad. Po slavnostnem zborovanju pa so bile velike konjske, kmetiske, sportne in kolesarske dirke. Rezultati posameznih dirk so zelo zadovoljivi. Pravnik na Krškem polju je znova utrdil kmečko in nacionalno misel.

Roparski napad. Ko se je v torek zvezd建立起 10. ure vračala iz mesta domov v Koroščevi ulici stanujoča vdova Angela Benkova, jo je pred vrnarjo mestnega opleševalnega društva napadel neznan moški srednjih let in ji iztrgal iz rok ročno torbico, v kateri je imela 160 Din in nekaj drugih listin. S plenom je ropar izginil brez sledu.

Nasilnež. V pozni urji je šla v torek zvezd建立起 šivila Marija Š. iz Ribniškega sela proti mestu. Ko je prišla na samoten kraj, je planil na njo nekaj neznan mlajši moški z namenom, da bi jo posilil. Šivilja pa je pričela klicati na pomoč in se je nasilnež njenih klicev prestrašil ter zbežal v temno noč.

Radio Ljubljana. Spored za petek 17. tm. Ob 12.15: 12.45: poročila; 13: čas, plošča; 19: postanek in razvoj toplotnih neviht, predava M. Čadež; 19.30: onstran Gorjancev, predava Vladimir Regally; 20: plošča; 20.15: prenos iz Zagreba; 21.45: plošča; 22: čas, poročila. Lahka glasba.

Vremensko poročilo mariborske meteoroške postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 19.2 stopinj C nad ničlo: minimalna temperatura je znašala 13.6 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 19 stopinjih 741.6, reducir na ničlo pa 739.3; relativna vlagla 65; vreme je jasno in tiho; vremenska napoved pravi, da bo ostalo vreme nekaj dni lepo in sončno.

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

Vojščaki so molče izvršili naročilo, zgrabili Asarhadana in ga odvlekli v ječo. Faraon Semis Ofiris se je zgrudil na blazine in obsegel negibno. Občutje skrivnostne groze ga ni zapustilo več. Samozavest faraona je izginila, bil je zlomljen človek, ki je obupal nad usodo in gre svojo pot še samo zaradi tega, ker ni v njem več sile, ki bi ga usmerila v drugo stran.

Prav tedaj je zunaj odhajala na pot vojska Semisa Isisa. Zapuščala je Semisiris, namenjena v daljnjo deželo večernih gora...

XXVIII.

Azteška galeja je plula počasi proti ustju Kape, ki se je širilo na obe strani in se na obzorju stikalo z morjem, delečim Atlantido od Amerike. Princ Aftagad, princesa Evalasta, Savadagak in Ista so sedeli na krovu in molče strmeli v daljavo. Nebo je bilo pokrito s črnimi oblaki, ozračje je pritiskalo k tlu s svinčeno težo in neskončni mir, ki je uspaval celo vodovje, je bil podoben tišini pred strašno katastrofo.

Sport

SK Sloboda: SK Admira (Gradec) 9:4 (3:0).

Včeraj dopoldne je odigrala SK Sloboda, novopečeni član slovenske lige, prijateljsko tekmo z graško Admire. Tekma se je končala z dokaj neobičajnim rezultatom in so prišli na račun vse, ki so prijatelji številnih golov. Sicer pa tekma ni bila kaj posebnega, pač pa je bila odigrana v stilu zadnjih tekem mariborskih klubov.

Domačini so nastopili z rezervnimi vratari, ki se je izkazal za talentiranega. Branilca sta bila izvrstna v prvem polčasu, medtem ko v drugem polčasu nista bila na višini. Krilska vrsta je igrala zelo pozrtvovalno, napad pa je odlično izobil vse prilike.

Gostje so povprečno moštvo brez posebnih odlik. Poraza v taki višini si niso zaslužili in je prav za prav krivda slabega vratarja in neodločnosti napadačne vrste.

Tekmo je sodil g. Frankl. Pubblike je bilo okrog 200.

SK Železničar : Varaždinski SK 5:2 (2:0). SK Železničar je včeraj gostoval v Varaždinu ter odigral proti Varaždinsku SK prijateljsko tekmo, ki se je končala z zmago SK Železničarja v razmerju 5:2.

Nogometna reprezentanca Maribora v Ljubljani. ASK Primorje je povabil našo nogometno reprezentanco za nedeljo 19. tm. v Ljubljano. Ker igra SK Železničar v nedeljo 19. tm. mednarodno tekmo proti SK Študbahu iz Gradca, bodo najbrže zastopali barve Maribora igralci ISSK Maribora, SK Rapida in SK Slobode.

Medklubske kolesarske dirke SK Železničarja. V nedeljo 19. tm. priredi SK Železničar na svojem dirkalšču medklubske kolesarske dirke za vse klube, včlanjene v mariborski kolesarski podzvezi. Začetek dirke bo ob 14.30. Dolžna proge 426 m. Razpored: 1. pozdravni krog vseh sodelujočih; prvenstvo juniorjev (10 krogov); izločilna dirka; glavna dirka (50 krogov); handikap dirka (10 krogov). Tekmovalo se bo po pravilih in pravilnikih Jugoslovanske kolesarske zveze. Prijave se morajo poslati najkasneje do sobote 18. t. m. ob 18. na naslov: SK Železničar, delavnica državnih železnic. Nagrade za 3., 4. in 5. dirko so skupne in štejejo po točkah, in sicer od 1. do 6. mesta (1. mesto 6 točk, 6. mesto 1 točko). Darija: 1. plakete, 2., 3. in 4. diplome.

Medmestni teniški turnir Marlboro: Beograd bo v soboto 18. in v nedeljo 19. t. m. na teniških igriščih ISSK Maribora. Beograd bo zastopalo kompletno moštvo beografske »Šumadije« s srbskim prvakom g. Konjevićem na čelu.

Okrožni odbor LNP, službeno. Drevi ob 19.30 važna seja pri »Orlu«. Dnevni

»Tako čudnega vremena še nisem videl,« je dejal Savadagak, vstal in se sklonil čez rob k vodi. »Čisto mirna je, ko da bi bila negibna.«

Tudi Aftagad se je dvignil in se mu približal.

»Samo ribe skačejo nemirno nad gladino,« je dejal.

»To so lenice.«

»Ne poznam jih.«

»Njihovo domovanje je dno rek, ki ga zapuste samo tedaj, kadar se bliža potres.«

»Potres? Njihovo nemirno beginanje naj torej pomeni...«

»Potres, nov potres.«

»Kako naj žival ve, kaj se bliža?«

»Tega ne vem, a slišal sem že v rani mladosti, da je pojav lenice na gladinu vode najzanesljivejši znak potresa. Njena fina ščutila naznavajo stvari, ki jih nanaša ne morejo.«

»In zakaj bega?«

»Ker se menda boji.«

»Česa? Saj ji potres ne more škodovati?«

»To ne, a moti jo v njenem lenem počivanju na dnu.«

»Glej!« je vzliknil Aftagad. »Vedno več jih je. Vse mrgoli.«

Pristopili sta še Evalasta in Ista ter opazovali nenavadne prizore. Svetljikojoče se ribice so divjale kakor obsedene po gladinu veletoka, dvigale glave iz vode in se v trumah poganjale v zrak. Bilo jih je na milijone. Kamorkoli so se ozrla oči, povsod je bilo vse živo, ko da voda ni več voda, marveč neizmerna gmoda drobnih živil bitij.

»Čudovit prizor!« je vzliknila princeza.

»Zares, nenavaden,« je pritrnila Ista in boječe vprašala: »In naša ladja? Mi nismo v nevarnosti, če nastane potres?«

»Ako nastane brez viharja, se nam ni treba ničesar batiti,« je dejal Savadagak.

»A če se mu pridruži vihar?«

»Potem je najbolje, da zavozimo k obali, privežemo galejo in počakamo, da mine. V viharju smo na odprttem morju samo v rokah bogov. Sami si ne moremo pomagati.«

»Ne bi morda pristali že sedaj, preden se prične?« je svetovala princesa.

»Dokler ni sile, ne smemo izgubljati časa,« je odvrnil pribičnik.

Ubežniki so zopet utihnili. Ladja je mirno nadaljevala svojo pot. V daljavi se

je ob desnem bregu ustila dvignilo iz ploske ravnine človeško selišče, za njim pa večje obrežno mesto. Vse oči so se ozrle tja, kjer so se izza palm odražali obrisi terasnih stavb; samo Ista se je nehote, po neki podzavestni želji, obrnila nazaj in preletela s pogledom mogočno Kalo. Nenadoma ji je oko ostalo na skupini galej, ki so z največjo skupino sledile ubežnikom.

»Semisirske bojne galeje!« je vzliknila.

Ubežniki so se obrnili in jih začudeno opazovali.

»Dvanajst jih je,« je vzliknil Aftagad.

»In med njimi so vse one, ki so nas zasledovale,« je dejal Savadagak.

»Samo ena je nova,« je opazila Ista.

»Bližajo se nam z vso naglico.«

»In v razvrstitev za napad.«

»Kaj naj to pomeni?«

»Da so se v Semisirisu premislili in preklicali dovoljenje za svobodno vrnitev.«

»Meniš?«

»Ves čas me je prevzemala temna sluma, da še nismo rešeni zadnje nevarnosti.«

»Morda je ta sluma lažna...«

»Morda nas ne nameravajo znova napasti...«

red sestave reprezentance proti Primorju. Predsednik.

SK Ptuj:SK Mura 4:1. V Ptiju se je včeraj vršila prijateljska tekma med SK Ptujem in SK Muro iz Murske Sobote. Zmagali so Ptujčani s 4:1.

Sokolstvo

Odkritje spomenika Sokolu Dušanu Gorupu. Hudo je bilo lani vsem in hudo nam je še danes, ki smo se za večno poslovili ob odprttem grobu v Srednji vasi od Dušana Gorupa, ki se je smrtno ponesečil v Triglavskem pogorju. Niso še izvzeneljudniji odmevi lanskega mogočnega ljubljanskega zleta, ko so se za vedno zaple oči navdušenega in vzornega Sokola. Že takrat sta sklenili društvo Sokol Maribor Matica in Sokol Ljubljana, da bosta postavili na njegov grob skromen kamen s križem, ki naj bo viden iz raz, da ne bo smrtnoponesrečeni mladenci v sokolskih vrstah nikdar pozabljeni. Te svojo obljubo bosta društvi izpolnili v nedeljo 19. tm. ob 11. uri dopoldne in

slovesno odkrili spomenik na njegovem grobu v Srednji vasi. Sokolsko društvo Maribor Matica je odposlalo tja že svojo delegacijo in prav tako tudi društvo Sokol Ljubljana - Matica. Vabljeni pa so nadalje tudi druga sokolska društva, naj pošljejo k slovesni otvoritvi svoje zastopniške. Društva iz področja mariborskih in celjske župe imajo najlepšo zvezzo z brzim vlakom, ki odhaja iz Maribora ob 2.58 in prihaja ob 5.51 v Ljubljano.

Sokol Ruše je preložil izvedbo ljudske igre »Deseti brat« ki jo prireja v proslavo 90letnice Jos. Jurčiča, na nedeljo, dne 19. tm. na letnem gledališču ob 16. uri.

Gospodarske vesti

Izpolnjena zahteva naših obrtnikov. Ministrski svet je izdal uredbo, po kateri ne bodo smeli več industrijski obrati, kakor tudi ne njihove podružnice in prodajalne sprejeti naročil za popravila. Ukinjene bodo tudi popravljalnice znane tvornice »Bata«, proti kateri so se hudo borili naši čevljari.

Mednarodni železničarski kongres. V času od 8. do 30. oktobra bo v Dubrovniku mednarodni železničarski kongres, na katerem bodo med drugim razpravljali tudi o voznih redih in o direktnih zvezah. Kongresa se bo udeležilo nad 250 delegatov iz vse Evrope.

Kongres električnih central Jugoslavije. V prvih dneh septembra bo v Zagrebu kongres električnih central iz vse naše države. Kongresa pa se bodo udeležile tudi delegacije zvez električnih central iz Češkoslovenske, Poljske, Romunije in Grčije.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 64 številki: Ustavo islamske verske zajednice kraljevine Jugoslavije; seznam strojev, izdelanih v naši državi; objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarín v letošnjem letu; spremembe v stolnici državnih in banovinskih uslužencev na področju naše banovine in razne objave iz Službenih novin.

Zakaj se je Češkoslovenska izognila bančni krizi l. 1931? Pred nastopom bančne krize v Jugoslaviji l. 1931, so imeli naši denarni zavodi vlog nad 15 milijard dinarjev, Češkoslovenska pa nad 90 milijard Kč. Denarni obtok je znašal tedaj pri nas približno 6 milijard Din, na Češkoslovenskem približno 6 milijard Kč. Torej sta prišla pri nas na 1 dinar v prometu 2 in pol dinarja vlog, na Češkoslovenskem pa je bilo to razmerje 1:15. Naši denarni zavodi so od nezaslišanega navala vlagateljev v l. 1931 sem izplačali nad 5 in pol milijard dinarjev vlog, torej dobro tretjino vlog in približno toliko, kolikor je znašal naš denarni obtok. Ako bi bili tudi češkoslovenski vlagatelji zahvalili v takem obsegu svoje vloge po nepotrebni nazaj, bi bili moralni denarni zavodi izplačati nad 30 milijard Kč pri denarnem obtoku 6 milijard. Da to ni mogoče, je jasno, ampak tudi ni bilo potrebno. Zakaj? Ker so češkoslovenski vlagatelji zaupali svojim denarnim zavodom, čeprav so imeli neprimerno večje izgube kolikor naši, ker so vedeli, da se jim klub temu ni treba dati za svoje vloge in so ohranili mirovno kri. Bili so vzgojeni in poučeni o povezanosti med dobrim uspevanjem denarnih zavedov in celokupnega gospodarstva. Isto hoče dokazati razstava Zveze jugoslovanskih hranilnic na letošnjem jesenskem ljubljanskem velesejmu. Vsak mora vedeti, da tudi najmanjša vloga koristi celokupnemu gospodarstvu in državi.

Nazadovanje brezposelnosti v CSR. Na Češkoslovenskem se nazadovanje brezposelnosti bolj počasi nadaljuje. V juliju je število brezposelnih delavcev nazadovalo za 16.340 in znašalo sedaj 566.500, dočim je znašalo lani v juliju 640.360, predlaškim pa 453.200.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam pretužno vest, da je gospa

Antonija Feuš

v 45. letu svoje starosti po dolgi mučni bolezni, spreviedena s tolažili sv. vere, včeraj ob 1/22. uri zjutraj, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blage pokojnice bo v petek, 17. avgusta ob 1/21. uri iz hiše žalosti, Studenc, Radvanjska cesta 6, na pokopališče v Studencih.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto 18. avgusta ob 7. uri v cerkvi Sv. Jožefa v Studencih.

Marijor, dne 16. avgusta 1934.

3362

Žaluoči Anton Lešnik.

Mali oglasi

Sobo odda

DVE PRAZNI SOBI
tik kolodvora takoj oddam.
Aleksandrova cesta 48. 3368

SOBO,
prazno, oddam s 1. septembrom. Koseskega ulica 22.
3367

Elegantno opremljeno
SOBO
za dve osebi z vso oskrbo ali
brez oddam. Glavni trg 22-III.
3251

Razno

SPREJMEM NA HRANO IN
STANOVANJE.

Koroščeva ulica 5-II., vrata 9.

3365

MLAJŠO DIJ